

De Herindeling
Venlo - Tegelen - Belfeld
(per 1 januari 2001)

Jan Schrijen
Wim Verbeeten

Doelstelling van herindeling

ambities / beweegredenen (algemeen):

- bestuurskracht vergroten
- ambtelijke organisatie professionaliseren
- dienstverlening verbeteren
- ruimtegebrek opheffen
(voor woningbouw, bedrijfsterreinen, infrastructuur)
- financiële slagkracht vergroten
- sociaal-maatschappelijke structuur verbeteren
- democratische legitimiteit realiseren

teggengestelde standpunten (tussen bestuur en burgers)

De voorgeschiedenis (1)

- bestuurlijke organisatie (gemeentegrenzen) eind vorige eeuw nagenoeg gelijk aan Franse tijd (Napoleon)
- rol provinciebestuur:
initiatief en adviesfunctie aan minister
- eerdere onderzoeken naar herindeling Venlo - Tegelen en omgeving: 1968 en 1985

G.S.

**WEES
VERSTANDIG
LAAT **TEGELEN**
ZELFSTANDIG**

Zelfstandigheid: een groot goed

Burgercomité Tegelen Zelfstandige Gemeente

Oprichtingsvergadering 29 oktober 1985

R. Halfens, vz

F. Dambacher, secr

E. Siebgens-Denessen, 2e secr

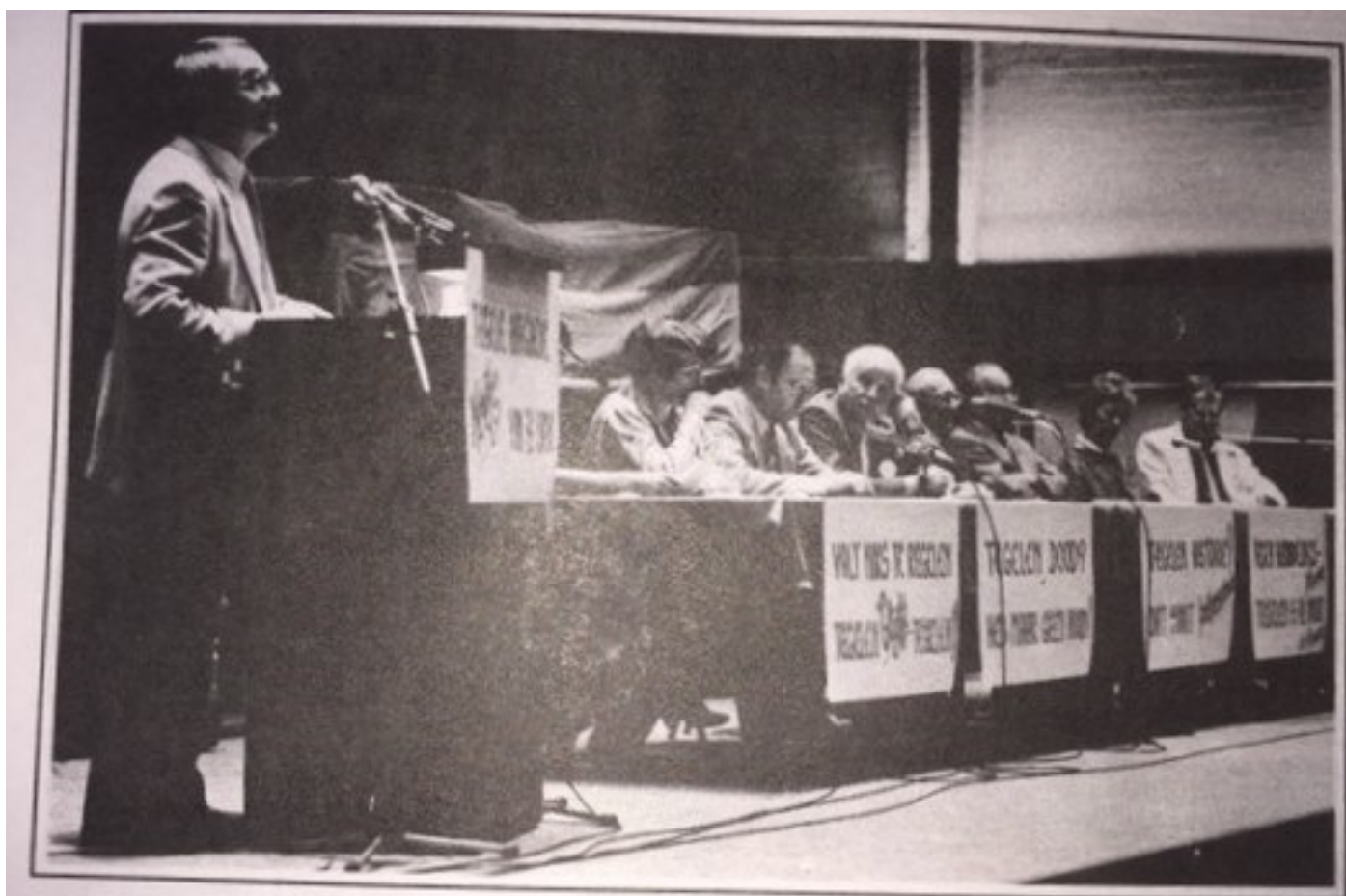
M. van Dijk, penningmeestr

F. Oehlen, pers en propaganda

P.Janssen, vice-vz, pers en propaganda

L. Cremers, comité adhesiebetuigingen

- 8 januari 1986: eerste officiële protest: depute's Hilhorst en Riem ontvangen in de hal van 't Peske
- Veel draagvlak; 10.000 gulden opgehaald
 - buttons , stickers en affiches
 - borden aan uitvalswegen
 - veel publiciteit
- Samenwerking met andere burgercomité's Maasbree, Kessel, Belfeld

Oprichtingsvergadering Burgercomité „Tegelen zelfstandige gemeente“ dd. 18 september 1985 in KC de Haandert. Achter spreekgestoelte Piet Janssen en verder van l. naar r.: E. Siebgens-Denessen, Frans Dambacher, J. Leenders, Fr. Oehlen, R. Halfens, Paula Teeuwen, Jo v.d. Velden.

Op 8 januari 1986 waren de député's in Tegelen voor een gesprek met het Collegie van B. en W. inzake de (eventuele), gemeentelijke herindeling. In de hal van het tijdelijke gemeentehuis 't Peske werden zij verwelkomd door de burgemeester. Van l. naar r.: Benders (provincie), député Hilhorst, député Riem en de wethouders N. Goosseren en G. Jacobs.

Argumenten Burgercomité

Tegelen Zelfstandige Gemeente

- De eigen identiteit moet behouden blijven vanuit de gegevens:
 - sterk industrieel verleden
 - sterke solidariteit/ het "wij" gevoel
 - hoogontwikkelde doe cultuur
 - sterk verenigingsleven
 - eigen onderscheidend dialect
 - veel respect voor minderheden (achterstandsgroepen)
 - korte afstand tussen bestuur en bestuurden (geringe sociale afstand)

november 1986

- Vergadering provinciale Staten 6 november
- Brief 13 november 1986 als reactie op de “demagogische kreten in de media” van Venlo:
 - Venlo ophouden met niet - beargumenteerde opmerkingen en kreten
 - Venlo moet hand in eigen boezem steken
 - Venlo moet de toegestoken hand van de schilgemeenten voor oplossing Venlose knelpunten aanvaarden

vervolg in 1987

- verzoek GS aan J. van Harten om analyse
Rapportage 24 april 1987:
 - ✓ toevoeging van Tegelen nauwelijks voordelen
ruimtelijk geen betekenis
 - ✓ voor het oplossen van problemen in Noord-Limburg is
een grootschalige herindeling noodzakelijk
- Hoogtepunt Politiek Forum 9 maart 1987
Lijsttrekkers CDA, PvdA en VVD
Veel publieke belangstelling (2000 mensen ?)

GS 22 december 1987.... er komt **geen** voorstel !

De voorgeschiedenis (2)

- Gevolgen uitblijven herindeling:
steeds knellender problematiek voor Venlo in
haar functie van centrumgemeente Noord-Limburg

gekozen voor "**next best**" oplossingen:

-1 voor de ruimtelijke problematiek:

grenscorrecties in 1989/1991 en 1993/1996

-2 voor overige knelpunten:

vorming Stadsgewest in 1993

(stedelijk gebied Venlo-Tegelen en omliggende
gemeenten)

Aanloop naar de herindeling 2001

- Kabinetsstandpunt

"Vernieuwing bestuurlijke organisatie"

(najaar 1995)

- Opdracht GS

Venlo dient knelpunteninventarisatie te maken

(eind 1995)

Knelpunteninventarisatie (1)

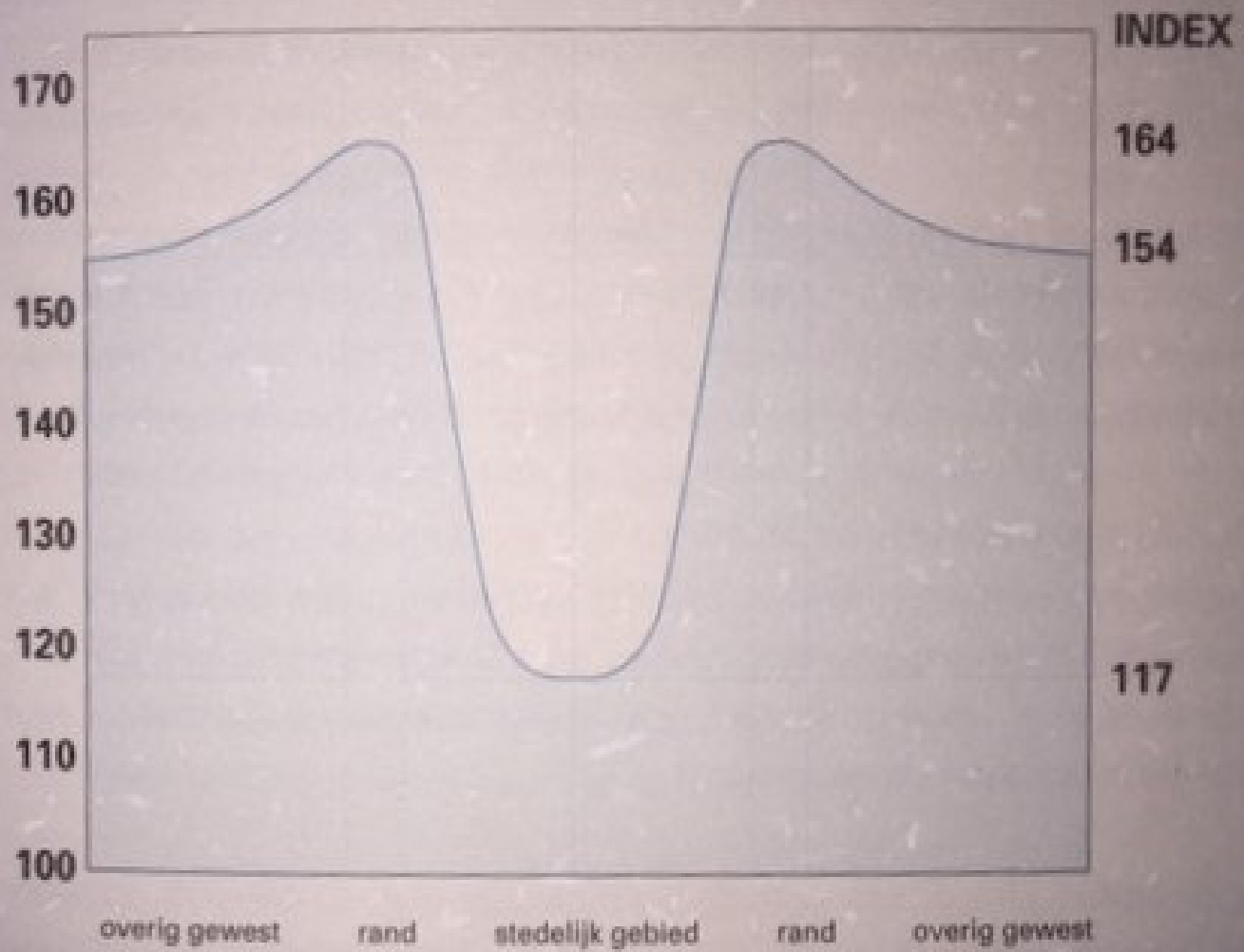
- geringe bestuurskracht en doorzettingsmacht centrumgemeente Venlo
- beperkte financiële slagkracht ten opzichte van regionale taken en stedelijk voorzieningenniveau
- ruimtelijke problematiek

Knelpunteninventarisatie (2)

- grote verwevenheid met regio gemeenten wonen (suburbanisatie), werken en stedelijk voorzieningenniveau.
- zwakke sociaal maatschappelijke structuur
- werkloosheid Venlo
per 1-1-1998 15,4 % van beroepsbevolking
- gebrekkige democratische legitimatie
- " zware lasten op smalle schouders"

Stedelijk Gebied Venlo-Tegelen

- . Bevolkingsontwikkeling 1960-1995 stedelijk gebied Venlo-Tegelen
 - . Tegelen kent in stedelijk gebied soortgelijke knelpunten als Venlo:
 - ruimte; wonen; bedrijfsverplaatsingen; sociaal maatschappelijke structuur
- " Magere zeug en vette baggen"*

Besluitvormingsproces (1)

- Voorstel Venlo (maximale; optimale variant)
- Standpunt Tegelen: pleidooi voor zelfstandigheid
- Standpunt Belfeld:
onderzoek samenwerking met Beesel en Swalmen
- Eindadvies (voorstel GS) besluit PS aan minister BiZa:
 - 1) samenvoeging stedelijk gebied Venlo-Tegelen
alsmede grenscorrecties Grubbenvorst; Belfeld en
Arcen-Velden
 - 2) een herindelingsvoorstel Horst, Grubbenvorst en
Broekhuizen afzonderlijk beoordelen

Tussenvoorstel

Besluitvormingsproces (2)

- Reacties / Opvattingen inzake eindadvies
- Venlo
- Tegelen
- Belfeld
- Grubbenvorst
- (Horst, Broekhuizen)

Besluitvormingsproces (3)

- Minister BiZa: neemt noodgedwongen advies provincie over
- Discussie en besluitvorming Tweede Kamer amendementen 5 (Veiling ZON) en 6 (Belfeld) Eric Balemans (VVD) en Dick de Cloe (PvdA): bijgevolg grenscorrectie (veiling) en Belfeld
- geamendeerd wetsvoorstel vastgesteld door TK, later bevestigd door EK

Herindelingsproces (bestuurlijke implementatie)

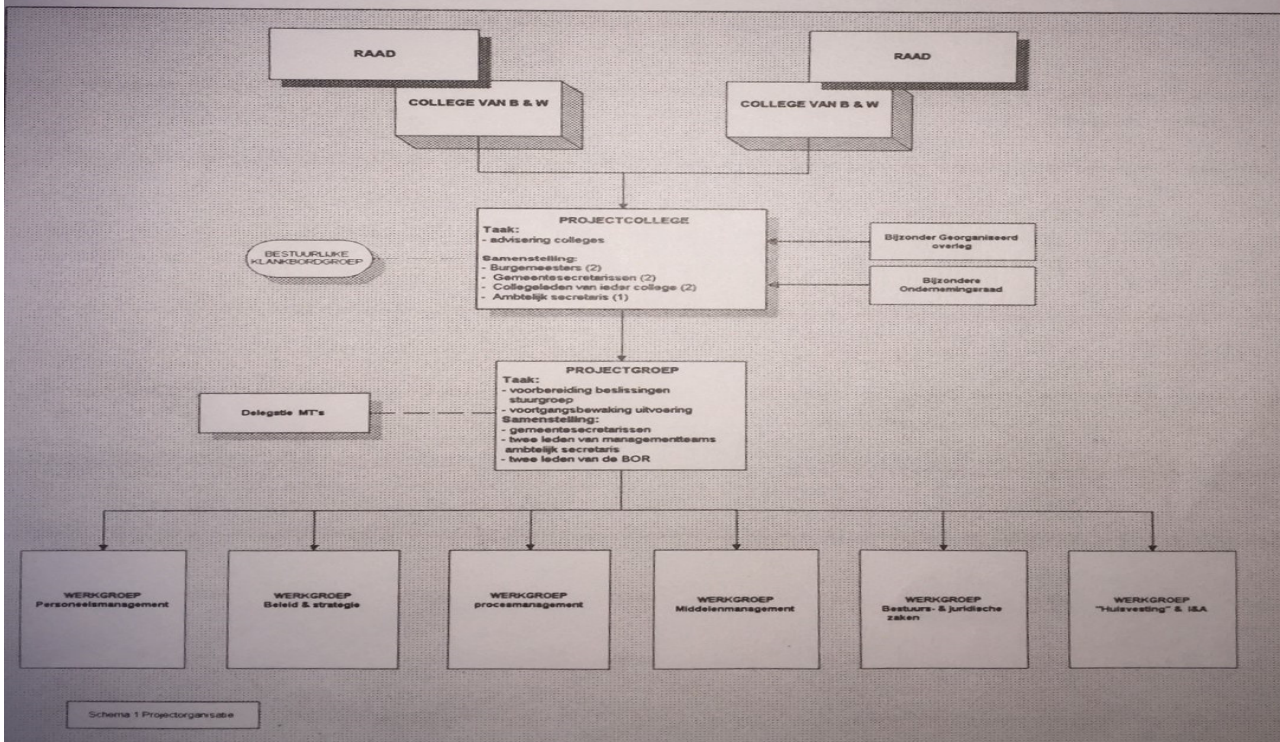
- Structuur :
 - Projectcollege Venlo-Tegelen
(vanaf medio 2000- ook Belfeld)
 - Bestuurlijke klankbordgroep
 - Positie gemeenteraden
- Draagvlak burgers en bedrijfsleven

organisatiestructuur

... een projectorganisatie op te richten. De doelstelling van de projectorganisatie is i
algemene zin het voortbrengen van alle activiteiten, producten en besluiten teneinde t
een nieuwe gemeentelijke organisatie te komen. De projectorganisatie is geen statisc
geheel. Het vinden van de meest productieve werkwijze is een zoekproces. Bewust. D
fase van zoeken en inspelen moet echter convergeren naar een productieve verandero
ganisatie, waarin iedere partner weet wat te doen is en hoe de informatielijnen lopen.

Structuur

De projectorganisatie bestaat uit drie lagen: *het Projectcollege, de Projectgroep en diverse Werkgroepen*. Daarnaast zijn er andere partners zoals het *Bijzonder Georganiseerd Overleg* en de *Bijzondere Ondernemingsraad* die hun rol hebben in de voorbereiding van de fusie.

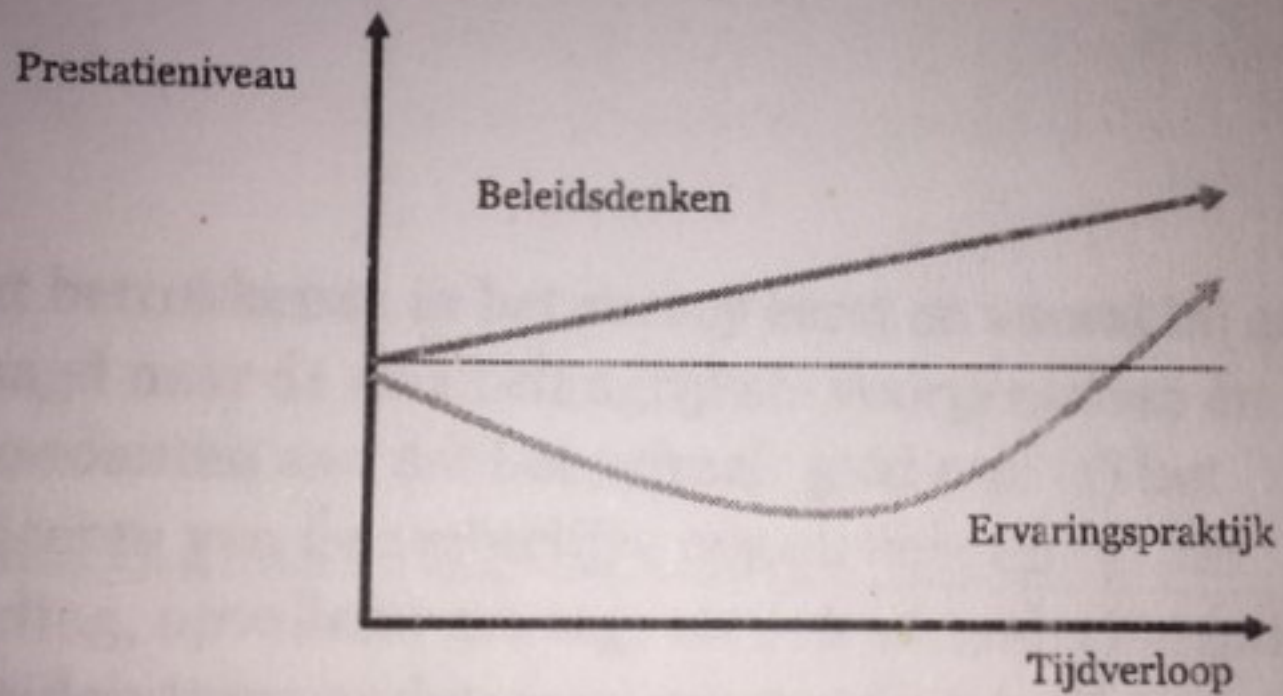

Herindelingsproces (ambtelijke implementatie)

- onderzoek afstemming taakvelden;
doel uniformering beleid en uitvoering
- stappenplan nieuwe gemeentelijke organisatie:
 - ✓ geen cultuurverschillen
 - ✓ bijz.georg. overleg; bijz. ondernemingsraad
 - ✓ besturingsmodel (concern-diensten)
 - ✓ benoeming topmanagement op basis kwaliteit
 - > formatieplan en functieboek
 - > sociaal statuut (o.a. geen gedwongen ontslagen)

Effecten van de herindeling (1)

- ambtelijke organisatie:
reorganisatie professionalisering;
- bestuur en politiek:
 - ✓ positie gemeenteraad en college
 - ✓ bestuurskracht;
 - ✓ bestuurlijke drukte/regionale samenwerking
 - ✓ ruimtegebrek
 - ✓ financiële slagkracht
 - ✓ (en stedelijk voorzieningenniveau)
 - ✓ sociaal maatschappelijke structuur

Figuur 17: procesverloop van herindeling

Herindeling is weer een actueel thema in Noord-Limburg. Hoe is het de dorpen vergaan die jaren geleden werden heringedeeld? Een korte serie. Vandaag: Belfeld.

Na de 'politieke koehandel' gaat het niet slecht

Maken jaren terugrijding in Belfeld het bewijs daar dat zelfstandig dorpsgevoel op termijn al langzaam verdwijnt? Thema was ook in drie jaren jaartijdschrift van de regio 2000 Belfelders.

Belfeld was te klein om op te nemen in de provincie van Venlo. Het was een dorp dat moest worden opgevoerd.

INTERVIEW

Frans van Beek (67) was van 1993 tot de herindeling in 2001 burgemeester van Belfeld. Hij blikt terug op het herindelingsproces dat Belfeld bij Venlo bracht. En vertelt hoe het Belfeld vindt dat vergaat.

...het hart van het dorp door de vaak wisselende op het afgevoerd. Gemeenteraadsleden, burgemeesters, van de eerste gemeenteraad van Venlo. Belfeld was een dorp dat moest worden opgevoerd. Het was een dorp dat moest worden opgevoerd.

...stapten en vele dorpsraden. Dat is belangrijk. Je moet als dorp achter blijven. De samenwerking van Venlo bijeen zamenwerkingsverbanden. Het was een dorp dat moest worden opgevoerd.

Inwoners van Belfeld vernemen in 2000 plaatsing het staven dat de Tweede Kamer hun gemeente bij Venlo had gevraagd. Maar is het dorp er veel slechter op geworden?

Dierk Harry Linder

Belfeld is één gemeentecamp in het dorp. Dit was je te ergte vijand nog niet toe. Alleen al de gedachte dat we een wijk van Venlo worden, maakt me sterk, maar nu anders. We hebben enkele herindelingsaanpak te vertellen. We worden een afdeling van Venlo en gefuseerd maar dat we het in onze persoonlijke wijk. De reacties die de veringaver in 2000 mochte opleveren in Belfeld nadat het dorp in de Tweede Kamer bij Venlo was gevraagd, was een maat van de buid.

Anno 2008 zijn de reacties anders. Er is het een ander veranderd. In het oude gemeenteraads ER bijvoorzitter nu een Chinese restaurant. Maar de meeste mensen op straat zijn het er wel meer een. Belfeld is nog steeds Belfeld. Mevrouw Van Buggenum woont al haar hele leven in Belfeld. "Dat is toch bijna 75 jaar" en de herindelingsrichting van de gemeente dat in 2000 konden. "Nu moeten we gaan overtuigen van de mensen. En we zijn ook meer betrekking aan Belfeld. Maar de sfeer in Belfeld is niet veranderd. Er wordt nu van alle gebouwd en in Venlo heeft de wijk de zijn. Als ik wil van de gemeente nodig heb, ga ik naar Venlo."

Als er al wordt gekliefd dat goed het altijd even het gevoel. Maar dat is wel een stuk andere geworden sinds dat door Venlo wordt gevraagd. "Het ook het rechtvaardigen dat mensen beter. Al blijft het belangrijk altijd de vraag of een zelfstandig gemeente Belfeld het samenwerkingsverband van Venlo."

Nog steeds een thuisgevoel in Belfeld

Het grootste woningbouwplan uit de geschiedenis van Belfeld krijgt vorm. Jan Vincent van den Broeke

...dat anders en dat komt de vaart niet altijd ten goede. Bovendien is de burger nauwelijks meer van belangingen gaan betalen. Maar laten we eerlijk zijn. Wanneer Belfeld zelfstandig was geweest, waren de belastingen wellicht ook anders geweest. Dit was boeien we nu niet meer te hebben."

De herindelingsrichting op zichzelf maakt het belangrijk dat de eigenheid van het dorp behouden wordt. "Al Belfeld het bij veel mensen zijn dorp dat bij veel mensen is. Het dorp is het dorp. Maar een dorp niet gevraagd om bij een grote gemeente voor de eigen belangen op te komen." Dorpswervingscomité Jan Janzen was niet de herindeling als een politiek gebod. "De gemeente heeft meer goed te maken. Het was een gebod om te komen. Het was een gebod om te komen."

HERINDELINGS- PERIKELN

TIMELINE BULLEN

Maart 1993 In jaren van cultureel, in de tijd door de herindelingsrichting van Belfeld. De Tweede Kamer was er voor. Maar het was een politiek gebod. "De gemeente heeft meer goed te maken. Het was een gebod om te komen."

April Een andere gemeente is goed, maar een tijd met de aan Belfeld is voor Venlo en opgevoerd. De Belfelders hebben het hart. Het was een politiek gebod. "De gemeente heeft meer goed te maken. Het was een gebod om te komen."

Februari 2000 Venlo en herindelingsrichting van Belfeld. Het was een politiek gebod. "De gemeente heeft meer goed te maken. Het was een gebod om te komen."

Maai De Tweede Kamer is te over de herindelingsrichting van Belfeld. Het was een politiek gebod. "De gemeente heeft meer goed te maken. Het was een gebod om te komen."

Juni In een jaar dagen 10 plots gebouwd met de herindelingsrichting van Belfeld. Het was een politiek gebod. "De gemeente heeft meer goed te maken. Het was een gebod om te komen."

In de rood werd geboden tegen een herindeling

Van een veringever Belfeld - Waar anno 2001 bij een groot deel van de kleine gemeentera de tijd en tijd voor een herindelingsrichting. In 1996 was dat zeker nog niet het geval. Ook in Belfeld werd dezelfde maat genomen die door de provincie werd herindelingsrichting van Belfeld.

vml bgm Frans van Beeck Belfeld

(in kranteartikel 29 februari 2008)

- Niet ontevreden; dorpsraad en DOP
- "Je moet als dorp actief blijven"
- identiteit is behouden / verenigingsleven
- nieuwbouw Koramic terrein doorgegaan
- "Hamar" is centrale ontmoetingsplaats
- Sporthal draait goed
- het is niet allemaal duurder geworden
- ambtenaren zijn goed terecht gekomen
- alleen... afstand tot dienstverlening groter !

mening geïnterviewde Belfeldenaren

- groen onderhoud verslechterd/
verlichtingsplan kan beter
- Belastingen niet veel hoger
- Ook goede dingen: binnen ambtenarenkorps
meer kennis (wel langere lijnen)/ er is meer
geld te besteden/eigen identiteit behouden/
bloeiend verenigingsleven/ gemeenteloket in
Tegelen
- thuisgevoel /prima wonen in Belfeld !

Effecten van de herindeling (2)

- burgers :
 - culturele identiteit stadsdelen/dorpen
 - relatie burger – bestuur
 - dienstverlening
 - voorzieningenniveau
 - lastendruk

woonlasten eigenaren (2017)

totaal ozb, afval, riool (gemid waarde woning)

• Beesel	581
• Bergen	673
• Peel en Maas	705
• Horst aan de Maas	784
• Roermond	634
• Venray	776
• Venlo	705
• Gemiddeld Nederland (392 gemeenten)	746

actualiteit.. krantenartikel 27 mei 2017

- Ramon Terstroote n.a.v. 12 miljoen tekort:
- Venlo wordt bestuurd als een verzameling dorpen
- Stelling ... bij herindeling fout gemaakt....
leidinggevende functies evenredig verdeeld (???)
- Ondanks achtereenvolgende reorganisaties nog altijd niet op het gewenste professionele niveau
- Besturen is complex.....zakelijkheid, hardheid en abstractieniveau nodig.....
- Openbaar Bestuur is geen bedrijfsleven !

De Toekomst ??

- Er zal ook in de toekomst discussie oplaaien over de optimale schaalgrootte van een gemeente
- Gelet op uitbreiding van takenpakket voor gemeenten schaal afstemmen op taken
- In de toekomst "dansen op schalen"
- Zie ook voorstellen Ondernemend Limburg januari 2009; 14 gemeenten in Limburg

Visie op de omvang van gemeenten in Limburg

VAN 40 NAAR 14

Januari 2009

- Overname thema's als infrastructuur, volkshuisvesting, (grootstafige en grove) detailhandel en bedrijfsbeveiliging adequater (vooral online, (per procedureel) samengevat) kunnen worden.
- Financiële draagkracht voor gemeentelijke voorzieningen wordt verhoogt immers meer inwoners = meer geld voor deze voorzieningen!
- Financiële draagkracht voor het aanpakken (en behouden) van derkundig erfgoed groter is.
- Groter stedelijke gemeenten met al hun functies en voorzieningen die omliggende landelijke gemeenten beter kunnen bedienen.
- Landelijke gemeenten opschaling van vooral agrarische activiteiten en het hoofd kunnen bieden.
- Groter gemeenten leidt tot minder (overcapaciteit) komen van wijdelinge consumptie.
- Bestuurlijke kracht van kleinere gemeenten wordt versterkt.
- Gemeenten zijn een sterkere economische partij en het internationale krachtveld kunnen versterken.
- Een samenwerking die juist functie productiever op een juiste plek kan worden geïmplementeerd.

Nieuwe indeling

1. Maandlagen	8. Kerkrade
2. Venray	9. Montferrijsche Eker
3. Horst aan de Maas	10. Sittard-Geleen
4. Peel en Maas	11. Maastricht
5. Veld	12. Centraal Noordland
6. Westerland	13. Parkstad
7. Landal	14. Zuidelijk Noordland

- Dank voor uw aandacht
- Opmerkingen ? Vragen ?

JS/WV 12 juni 2017